

Tunumi aalisarnikkut piniarnikkullu inuussutissarsiutinik ineriartortitsinissaq, tassungalu ilanngullugu tunitsivinnik attanneqarsinnaasunik pilersitsinissaq kiisalu Ittoqqortoormiuni, Tasiilami eqqaannilu aalisariutinik ineriartortitsinissamut pitsaasunik tunngavissaqarnissaq pillugit apeqquteqaat aallaavigalugu oqallinnissamik siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortaq Hans Enoksen, Partii Naleraq)

Akissuteqaat

(Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoq)

Naalakkersuisut Inatsisartunut ilaasortaq Hans Enoksen qujaffigerusuppaat Tunumi aalisarnikkut piniarnikkullu inuussutissarsiutinik ineriartortitsinissaq, tassungalu ilanngullugu tunitsivinnik attanneqarsinnaasunik pilersitsinissaq kiisalu Ittoqqortoormiuni, Tasiilami eqqaannilu aalisariutinik ineriartortitsinissamut pitsaasunik tunngavissaqarnissaq pillugit apeqquteqaat aallaavigalugu oqallinnissamik siunnersuummik saqqummiussineranik.

Naalakkersuisut ilisimavaat Tunumi tunitsiviit assigiinngitsunik pissuteqartumik siunertaq naapertorlugu ingerlasimanginnerat pissutaalluni sineriammut qanittumi inuussutissarsiutigalugu aalisarneq kinguariarsimasoq.

Naalakkersuisunut pingaaruteqartupilussuuvoq Tunumi aalisarnerup ineriartornera kiisalu piniarnissamut periarfissat siuarsarniarlugit siunnerfeqartumik suliaqartoqarnissaa. Taamaammat tamanna aamma Naalakkersuisut suleqatigiinnissamik isumaqatigiissutaanni allassimavoq.

Aalisarnermik ingerlatsinerup iluani ukiut kingulliit marluk Tunumi sineriammut qanittumi misileraalluni aalisartoqarpoq. Aalisarneq tamanna 2014-imili ingerlanneqarpoq, tassanilu pineqarput ningittagarsorluni, qassusersorluni, pullasersorluni qassutinillu tissukartittagaanngitsunik atortulerluni aalisarsinnaanermut akuersissuteqarsimanerit aamma tunngaviusumik killeqarfimmit tre sømilit angullugit qaleralinniarnert, saarullinniarnert, suluppaagarniarnert, nataarnarniarnert, najorpiligarniarnert (brosme), qeerarniarnert eqalunniarnert. Naatsorsuinerit takutippaat aalisarnermit tassanga saarulliit qalerallilu pisarineqarnerusarsimasut. Ukiut siuliini aalisarnerit kangerlunnut tunngatillugu immap assinginik tutsuiginanngitsunik sarfanillu nalorninartunik akornusersorneqarput.

Naalakkersuisooqatigiinnissamik isumaqatigiissummi aalajangerneqarpoq, "Tunumi Tasiilap eqqaani Ittoqqortoormiunilu aalisarnermik inuussutissarsiuteqarneq immikkut pilersarusiugaasumik siuarsarneqassaaq, aalisariuteqarnikkut tunitsiveqarnikkullu ineriartortitsiviusumik". Taamannak misileraalluni aalisarnerit siunertaavoq Tunumi aalisarnermut periarfissat paasiniarneqarnissaat, taamaasilluni kingusinnerusukkut tunitsiveqarnermut suliarinnitarnermullu periarfissat naliliivigineqarsinnaassammata.

Piomasagaataavoq aalisariutit Tunumi sineriammut qanittumi misileraalluni aalisarnissamut akuersissummik tunineqartut aalisariutinut mikinerusunut tunitsivittut atorpeqarnissaat. Taamaalilluni najukkami umiatsiaararsorlutik aalisartut misileraalluni aalisarnerup ingerlanneqarnerani pitsaanerusementik tunitsivissaqassammata.

Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalackersuisoqarfik isumaqarpoq sineriammut qanittumi misileraalluni aalisarnerup saniatigut avataasiortunut pisassiissutit ilaat Tunumi tulaanneqartarnissaat periarfissaqaraluartoq, umiarsuit umiarsualivimmut pulammaassinnaaneri periarfissaasuugaluarpat. Kuummiunut atatillugu ajornartorsiutip tamassuma ilaatigut ajornartippaa. Tamanna qaangerneqassappat pisariaqassaaq talittarfinnik aamma umiarsualiviit pulammagiaanik pitsanngorsaasoqarnissaa, periarfissaq tamanna attatiinnarneqassappat. Siunertamut tassungarpiaq aningaasanut inatsimmi aningaasaliissoqarsimangilaq aamma ukiunut tulliuuttunut.

Inuussutissarsiutinut tapiissutit (ESU) aqqutigalugit umiatsiaararsorlutik aalisartut aqqaneq marluk missaanniittut 2014-15-imi tapiiffigineqarnerat aningaasaliiffigineqarpoq, tassa ESU-mit 86 %-inik tapiissuteqarnikkut, aalisartup nammineq 14 %-it akiliutigai, tassa nalinginnaasumik POCA 600-imik pissarsinikkut. Umiatsiaaqqat ilaat 2015-imi ukiakkut Piteqqap atuunnerani ajoraluartumik ajoquserput. Naalackersuisoqarfiup naatsorsuutigaa Tunumi aalisartut 2016-imi sulit ESU-mit tapiiffigineqartassasut, tassa Tunumi aalisartut piniartullu inuussutissarsiumminnik ineriartortitsinertik ingerlatiinnarniassammassuk.

Naalackersuisoqarfiup ESU-mut immikkoortortaqaarfiani sulisut aalisartut piniartullu ilinniartinneqarnissaat ikiorserneqarnissaallu siunertaralugu pikkorissaajartorlutik apriliip qaammaataani Tunumiippat. Motoorinik ilinniartitsinissamut akuerisaasoq suleqatigalugu motoorinik ilinniartitsisoqarpoq Tunumilu aalisartut piniartullu pillugit allatigut suliniuteqartoqarluni. ESU aqqutigalugu aamma umiatsiaaqqanik aalisariutinillu allanik pissarsinissamut ESU aqqutigalugu 2016-imi taarsigassarsinnaaneq qulakkeerneqarpoq.

2016-imut aningaasanut inatsimmi 5 mio. koruunit nunaqarfinni isorliunerusunilu tunitsivinnut tunisassiorfinnullu tapiissutissat immikkoortinneqarput. Aningaasat taakku qanoq atorpeqarnissaannut ilaatigullu Tunumi qanoq iluaqutigineqarnissaannut Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Niuernermullu Naalackersuisoqarfik Naalackersuisunut inassuteqaasiorniarpoq.

Ilanngullugu ilisimatitsissutigineqarsinnaavoq Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Niuernermullu Naalackersuisoqarfiup Kommuneqarfik Sermersooq suleqatigalugu 2015-imi nunaqarfinni isorliunerusunilu inuussutissarsiornermi suliffeqarnermilu ineriartortitsinissamut aningaasanut inatsimmi aningaasaatigisat aqqutigalugit Ittoqqortoormiini sanaartornissaq 900.000 koruunit missaannik tapiiffigivaat, tassa umimmaat neqaannik panertitsivissamik pilersitsinissaq siunertarineqarluni. 2016-imi aamma kontumit tassannga suliniummut aningaasaliissutissat salliutinneqarput.

Naalackersuisut taamaalillutik Tunumi inuussutissarsiutitigut ineriartortitsinissamut kissaatigineqartunullu tunngatillugu oqallinnermi tusarnaartuassappat.